

Český svaz ochránců přírody
Základní organizace 58/06 Bílé Karpaty
Veselí nad Moravou

VÝROČNÍ ZPRÁVA

ZA ROK 2013

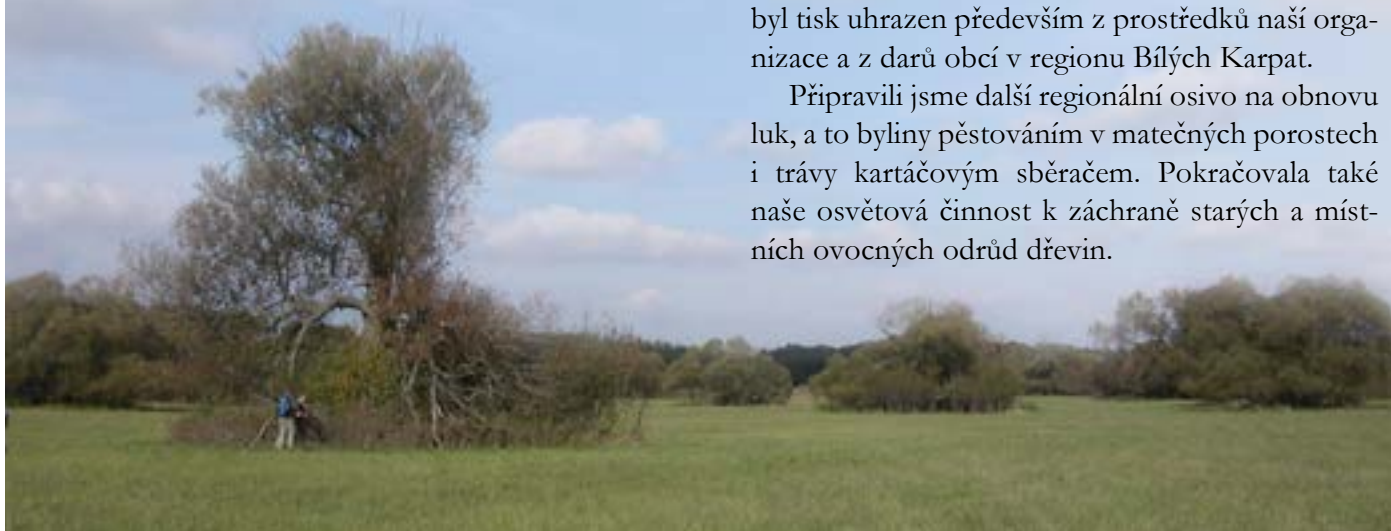
ÚVOD

V roce 2013 bylo hlavní náplní naší činnosti zajištění všech aktivit v rámci projektu LIFE+ „Motýli ČR – SR“, jehož jsme spoluřešitelé. Podařilo se nám vykoupit další parcely v lokalitě Vlčí hrdlo v rámci kampaně „Přispějte k obnově luk v Pomoraví“ a především díky financím poskytnutým Nadací Veronica.

Dále pokračovala naše spolupráce na odborných projektech „Spontánní a řízená sukcese při obnově suchých trávníků na orné půdě“ a „Monitoring fytofágního hmyzu na plochách zalučňených regionální směsí semen v CHKO Bílé Karpaty“. Nově byl řešen projekt „Monitoring populací prstnatic (*Dactylorhiza*, čeleď *Orchidaceae*) v PP Kalábová u obce Březová v CHKO Bílé Karpaty“.

Protože se nám nepodařilo zajistit dotaci na vydání druhého čísla časopisu Bílé-Biele Karpaty, byl tisk uhrazen především z prostředků naší organizace a z darů obcí v regionu Bílých Karpat.

Připravili jsme další regionální osivo na obnovu luk, a to byliny pěstováním v matečných porostech i trávy kartáčovým sběračem. Pokračovala také naše osvětová činnost k záchraně starých a místních ovocných odrůd dřevin.

Kontakt

Český svaz ochránců přírody, základní organizace 58/06 Bílé Karpaty

ZO ČSOP Bílé Karpaty

Bartolomějské nám. 47

698 01 Veselí nad Moravou

IČ: 47895497, DIČ: CZ47895497

Česká spořitelna, a.s., Veselí nad Moravou, Bankovní spojení: 144 278 53 99 / 0800

web: <http://www.bilekarpaty.cz/csop/>

e-mail: csop@bilekarpaty.cz

tel: 518 326 470

Výbor

RNDr. Ivana Jongepierová – předsedkyně

Jitka Říhová – hospodářka

Jaroslava Tomšejová – člen výboru

PhDr. Vít Trachtulec – revizor

Členové ZO ČSOP Bílé Karpaty v roce 2013:

Mgr. Katarína Devánová, Radim Eliáš, Mgr. Karel Fajmon, Bc. David Jongepier, Ing. Jan Willem Jongepier, RNDr. Ivana Jongepierová, Ing. Marie Křiváková, Pavel Petruž, Marie Petruž, DiS., Mgr. Radka Piknerová, Ing. Zbyněk Piro, Ing. Hana Poková, Bc. David Prachař, Jitka Říhová, Petr Říha, Ing. Václav Tetera, CSc., Ladislav Tomčala, Jaroslava Tomšejová, PhDr. Vít Trachtulec, BcA. Bc. Dagmar Uhýrková, DiS., Ludmila Zikušková

Na řešení projektů se podíleli:

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Správa CHKO Bílé Karpaty a Krajské středisko Zlín, Luhačovice, Vzdělávací a informační středisko (VIS) Bílé Karpaty, o.p.s, Veselí nad Moravou (ČSOP Bílé Karpaty je jedním ze tří zakladatelů této obecně prospěšné společnosti),

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích,

ZO ČSOP Jadernička,

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky,

Bratislavské regionálne ochrannárske združenie,

odborní a techničtí spolupracovníci:

RNDr. Libor Ambrozek, Petr Batoušek, Romana Bartošová, Mgr. Pavel Dřevojan, Alžběta Devánová, Libor Fiala, Martina Gaťáková, František Gajovský, Ing. arch. Jana Hajduchová, Ing. Eliška Hoferková, Petra Jansová, Karel Klein, RNDr. Jozef Májsky, Bc. Eliška Malaníková, Martin Migota, Václav a Ludmila Ocelíkovi, prof. RNDr. Karel Prach, CSc., David Procházka, prof. Ing. Vojtěch Řezníček, CSc., RNDr. Katarína Rajcová, Mgr. Petr Slinták, Bc. Markéta Skácelová, RNDr. Lukáš Spitzer, Jiří Tomeš, Svatopluk Vachun, Mgr. Karla Vincencová, Mgr. Miloslav Žmolík.

Všem jmenovaným touto cestou děkujeme za spolupráci.

Poděkování

Náš dík za finanční nebo odbornou pomoc patří i mnoha dalším organizacím:

Ministerstvo životního prostředí ČR

Státní fond životního prostředí ČR

Státní zemědělský a intervenční fond

Grantová agentura ČR

Ústřední výkonná rada ČSOP

Správa CHKO Biele Karpaty, Nemšová

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Botanický ústav AV ČR, Třeboň

Chtěli bychom poděkovat i všem dárcům, kteří přispěli na vydání časopisu Bílé-Biele Karpaty, především těmto předplatitelům a obcím:

Mecenáši časopisu Bílé-Biele Karpaty (darovali 1000 a více Kč):

Obec Hroznová Lhota, Obec Korytná, Obec Kuželov, Obec Lipov, Obec Lipová, Obec Slopné, Obec Strání, Obec Suchov, Obec Velká nad Veličkou, Obec Vlachovice, Město Strážnice, Ing. Stanislav Javora.

Podporovatelé časopisu Bílé-Biele Karpaty (darovali 500–999 Kč):

Obec Javorník, Obec Louka, Obec Tasov, MVDr. Karel Bábiček, CSc., Jarmila Barboříková, Jiří Gajda, Marie Kramná, Ing. Aleš Máchal, Hana Šimková, Ing. Jiří Šipr, Aleš Jurčík.

Přispěvatelé časopisu Bílé-Biele Karpaty (darovali 200–499 Kč):

Konfederace politických vězňů, Kvatro-statek, s.r.o., Zdeněk Benda, Marie Blažková, Stanislav Capita, Aleš Cimala, Ing. Tomáš Černý, Jana Čizmářová, Igor Fasura, Michal Hájek, MUDr. Jan Horák, CSc., Zdeněk Husták, Josef a Anna Miklášovi, Jitka Můčková, Josef Navrátilík, Šárka Otradovcová, Jiří Pech, Jarmila Říhová, Eva Salvetová, Ivan Strítecký, Mgr. Jiří Suchý, Milan Šašinka, Ing. Jindřich Šmiták, František Trojek, Jiří Tyl, Karla Vincencová, Ing. Pavel Zemčík, Ivo Zetík, Marie Žáková.

ÚDRŽBA KRAJINY

Pozemkový spolek Čertoryje

1. Vlčí hrdlo

V roce 2013 došlo v rámci kampaně Místo pro přírodu k výkupu jednoho pozemku. Díky financím poskytnutým Nadací Veronica byly do našeho vlastnictví získány spoluvlastnické podíly čtyřech pozemků a tři pozemky celé. Ke konci roku 2013 celková výměra vykoupených pozemků (přihlédnuto k podílům) činila 4 ha.

Vzhledem k tomu, že vlastníci orné půdy již byli všichni obesláni, rozhodli jsme se uskutečnit v této lokalitě druhý krok a rozšířit oblast zájmu výkupu i o nyní neobhospodařované trvalé travní porosty s náletem dřevin. Vlastníci těchto pozemků byli v listopadu obesláni poštou s návrhem výkupu a navýšením ceny za pozemky o odhadní cenu stromů.

Údržba

Zemědělské družstvo VSV a.s., Vracov má s původními vlastníky uzavřené nájemní smlouvy, jejichž platnost skončí až v roce 2015, proto je území i nadále udržováno tímto družstvem. Lokalita byla v červenci i přes značné podmáčení pokosena, seno shrabáno a odvezeno.

Propagace

V průběhu roku jsme záměr projektu propagovali na několika tradičních akcích, např. na Ekojarmarku (20. 4. 2013 Veselí nad Moravou), na festivalu TSTTT (8. 6. 2013 Uherské Hradiště), Hornáckém kosení (15. 6. 2013 Malá Vrbka) a na Biosočkách (17. 8. 2013 Velká nad Veličkou).

Aktualizované informace o projektu jsou zpřístupněny na webové adrese www.obnovaluk.cz a na stránkách naší organizace www.bilekarpaty.cz/csop. Poster s letáky je veřejnosti stále k dispozici ve vstupní chodbě našeho sídla.

Zpracování ochrannářského plánu

V první polovině loňského roku zpracovala D. Uhýrková bakalářskou práci věnovanou botanickému průzkumu Vlčího hrdla a vývoji vegetace na tomto úhuru. Tato práce spolu s průzkumy vybraných skupin živočichů (K. Šimeček: Mapování ptáků a obojživelníků lokality Vlčí hrdlo u Bzence; O. Konvička: Průzkum fytofágních brouků v lokalitě Bzenec – Vlčí hrdlo) a flóry (D. Uhýrková, K. Fajmon a I. Jongepierová: Flóra a vegetace mokřadní lokality Vlčí hrdlo u Bzence) z loňského roku byly základními zdroji informací pro zpracování ochrannářského plánu, na jehož základě bude probíhat údržba této lokality v dalších letech.

2. Rybníky – k. ú. Blatnice

Mokřad na lokalitě byl během léta pokosen, seno po usušení shrabáno, slisováno do balíků a odvezeno. Finance na údržbu jsme zajistili z našich vlastních prostředků.

3. Staré hory – k. ú. Sudoměřice

Tato lokalita byla letos v létě pokosena, seno shrabáno a odvezeno. Navíc byly odstraněny výmladky dřevin. Na pronajaté pozemky byla z důvodu zajištění financí na údržbu uzavřena podnájemní smlouva se zhotovitelem.

4. Sad krajových odrůd v NPR Zahrady pod Hájem

Genofondový sad udržujeme ze zemědělských dotací (SAPS, Top-Up, Ekologické zemědělství), které dostáváme na výměru 1,98 ha. V loňském roce byla díky nepříznivému počasí úroda v sadu zanedbatelná.

5. Hořečky u Paliček – k. ú. Javorník nad Veličkou

Na části lokality byl odstraněn nálet, a v létě byla tato část pokosena, seno usušeno a z lokality poté odvezeno. Zbytek lokality bude od náletu vyčištěn v dalším období. Na pronajaté pozemky byla z důvodu zajištění financí na údržbu uzavřena podnájemní smlouva se zhotovitelem.

6. Pod Žerotínem – k. ú. Strážnice na Moravě

V předcházejících dvou letech byl pronajat pás neudržovaných pozemků o celkové výměře 0,92 ha v blízkosti PP Žerotín. V létě byla tato lokalita pokosena, seno shrabáno a odvezeno. Na pronajaté pozemky byla z důvodu zajištění financí na údržbu uzavřena podnájemní smlouva se zhotovitelem.

7. Lokality v EVL Čertoryje a EVL Bílé Karpaty

Údržba pronajatých pozemků v těchto Evropsky významných lokalitách, byla v roce 2013 zajištěna v rámci projektu LIFE+ (viz projekt LIFE+ „Motýli ČR – SR“).

Ve spolupráci s VIS Bílé Karpaty vedli členové naší organizace od konce dubna do konce září několik exkurzí do NPR Čertoryje, NPR Porážky a NPR Zahrady pod Hájem, kterých se zúčastnili zájemci z České republiky i zahraničí.

Všechny pozemky, na které máme uzavřený nájemní vztah, zapisujeme do databáze na internetu <http://www.csop.cz/psdata/>

Zodpovědný řešitel: Dagmar Uhýřková

Tvorba regionální semenné směsi pro obnovu luk

V roce 2013 se nepodařilo zatravnit větší část pozemků, pouze drobným zájemcům bylo prodáno cca 10 kg osiva.

Pěstování semen bylinných složek travinnobylinné směsi zajistili manželé Ocelíkovi z Hrádku u Slavičína a pan J. Tomeš z Hrubé Vrbky, který také zajistil sklizeň kartáčovým sběračem (viz tab. 1).

Tab. 1. Stav osiva ke dni 31. 12. 2013

druh	množství (kg)
trávy	
sveřep vzpřímený	76,900
kostřava žlábkatá	100,360
kartáčový sběr	943,250
jeteloviny a byliny	
bílojetel bylinný	2,777
hrachor širolistý	10,130
jetel červenavý	12,676
jetel horský	4,676
kozinec cizrnovitý	4,566
kručinka barvířská	3,160
tolice srpovitá	1,368
úročník bolhoj	1,398
bukvice lékařská	3,320
černohlávek obecný	6,859
hvozdík kartouzek	1,070

druh	množství (kg)
chrastavec Kitaibelův	13,598
chrpa čekánek	3,990
chrpa luční	4,350
jitrocel prostřední	0,802
kopretina bílá	1,420
kopretina chocholičnatá	6,400
máchelka srstnatá	3,188
orlíček obecný	0,410
prvosenka jarní	0,620
řepík lékařský	10,462
svízel syřišťový	1,882
šalvěj luční	10,546
šalvěj přeslenitá	6,186
třezalka tečkovaná	4,611
tužebník obecný	7,670
zvonek klubkatý	4,984

Pro Energetickou agenturu Zlínského kraje, o.p.s. jsme v rámci projektu Danubenergy provedli botanický průzkum (včetně 3 fytocenologických snímků) regionální směsí zatravněné skládky v Bojkovicích.

Zodpovědný řešitel: Ivana Jongepierová

Záchrana krajových odrůd ovocných dřevin

Od konce 80. let dvacátého století se věnujeme aktivní záchraně starých krajových odrůd především v genofondovém sadu v NPR Zahrady pod Hájem ve Velké nad Veličkou, který byl založen v roce 1991. A od roku 2008 je zařazen do programu ekologického zemědělství.

Pokračovala revize všech vysázených stromů, na které se podíleli pomologové V. Tetera a L. Tomčala. Jejím cílem je determinace všech starých i místních odrůd, které byly do sadu soustředěny.

Udržujeme také vysázené ovocné stromy podél cesty na Výzkum na pozemku, který je pronajatý od obce Malá Vrbka.

Kromě toho organizujeme vzdělávací a propagační akce a během roku odpovídáme na různé dotazy ohledně pěstování a záchrany starých a místních odrůd ovocných dřevin.

- 6. duben – Jarní řez se konal tradičně v genofondovém sadu ve Velké nad Veličkou. S výchovným a udržovacím řezem ovocných stromů, stejně jako s dalšími ovocnářskými praktikami, seznámili zájemce prof. Ing. V. Řezníček a pan L. Tomčala.
- 17. srpen – v rámci Biosožinek, konaných u příležitosti Ozvěň Hornácka ve Velké nad Veličkou, byly na Biojarmarku předvedeny, komentovány a ochutnávány plody různého letního ovoce.

Finanční zdroj: SZIF

Zodpovědný řešitel: Ladislav Tomčala, Václav Tetera

Záchrana mizejících starých plevelů

V roce 2013 pokračovala také údržba a sledování do roku 2010 neobhospodařované záhumenky na okraji NPR Zahrady pod Hájem u Velké nad Veličkou. Cílem je zde udržet a případně obnovit životaschopné populace vybraných vzácných a vymírajících druhů plevelů. Letošní rok, dva roky po obnově podzimní orby a jarního bránování, bylo na ploše stále značné množství některých vytrvalých plevelných druhů (zejména ostružiníku ježíníku), jež se zde rozšířily v letech bez údržby. Přesto se na řídkěji porostlých místech dosti početně vyskytovaly i cílové vzácné jednoleté plevele. Kromě některých extrémně vzácných druhů, které sem byly vysety, jako např. prorostlák okrouhlolistý nebo koukol polní, se tu i v roce 2013 objevily druhy vzešlé ze staré semenné banky – z původní zásoby semen nahromaděných na tomto místě v půdě v minulosti, ještě před opuštěním pole v devadesátých letech. Kriticky ohrožené druhy svízel trojrohý a hořinka východní se letos objevily dokonce hojněji než v předchozích letech, a je tak naděje, že se na tomto nevelkém poli udrží i nadále. Zájemcům o přírodu zde byl fenomén vymírajících plevelů již několikrát představen při různých exkurzích, pro které se zastavení u tohoto políčka stalo téměř pravidelnou součástí. Na podzim 2013 byla celá plocha znovu porána.

Finanční zdroj: vlastní prostředky

Zodpovědný řešitel: Karel Fajmon

Projekt LIFE+: Integrovaná ochrana vzácných druhů motýlů nelesních stanovišť v České republice a na Slovensku, LIFE 09 NAT/CZ/000364

Tento mezinárodní projekt, zkráceně nazývaný „Motýli ČR – SR“, jehož hlavním příjemcem je Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, řešíme společně se ZO ČSOP Jadernička (severní část Bílých Karpat) a se Štátnou ochranou přírody SR a Bratislavským regionálním ochranářským sdružením (slovenská strana Bílých Karpat) od roku 2011.

Jednotlivé akce v rámci projektu jsou rozděleny do několika aktivit.

Aktivita B1

Během roku 2013 jsme uzavřeli několik nových nájemních smluv a 10 dodatků nájemních smluv pozemků v NPR Čertoryje. Všechny pronajaté pozemky (cca 350 pozemků, 200 vlastníků) byly zpracovány do databázového programu Půda (viz. tab. 2).

Tab. 2. Seznam všech uzavřených smluv ke dni 31. 12. 2013

Lokalita	Uzavřené nájemní smlouvy	Souhlas s údržbou pozemku	Smlouva o bezplatném užívání	Výměra v hektarech
VIČÍ	3	1	0	0,68
Výzkum	1	0	0	4,38
Skleněný vrch	5	2	0	1,02
PP Žerotín	1	0	0	1,15
NPR Čertoryje	157	1	1	163,49
NPR Jazevčí	6	1	0	3,13
PR Machová	2	0	0	0,92
Megovka	4	0	0	2,71
Světlička	3	0	0	1,43
NPR Zahrady pod Hájem	0	0	1	27,31
Celkem	182	5	2	206,22

Aktivita C1

Během vegetační sezóny proběhla realizace prací na jednotlivých lokalitách dle mapových podkladů od AOPK ČR. Každá lokalita je rozdělena do několika segmentů, ke kterým jsou stanoveny termíny ukončení prací a typ použité mechanizace – těžká mechanizace, lehká mechanizace nebo ruční práce (viz. tab. 3).

Tab. 3. Provedená managementová opatření v roce 2013

Lokalita	Ruční práce (ha)	Lehká mechanizace (ha)	Těžká mechanizace (ha)
Žerotín	0,000	1,385	0,000
Vlčí	0,740	0,309	0,000
Skleněných vrch	3,694	0,000	0,000
Výzkum	0,000	0,000	2,762
Čertoryje	13,557	0,252	141,101
Ladoňky u Tasova	0,000	3,400	0,000
Machová	0,238	1,723	0,000
Světlička	0,187	1,608	0,000
Jazevčí	1,042	3,296	0,000
Javořina	0,000	0,000	8,649
Zahrady pod Hájem	0,325	6,569	9,647
Megovka	1,715	0,891	0,000
CELKEM	21,498	19,433	162,159

V letošním roce jsme navýšili výměru celkové udržované plochy na 203 ha (v projektu bylo plánováno 195 ha). V minulém roce nám totiž zůstaly finanční prostředky na zemědělské práce z výběrového řízení, což nám umožnilo provést dvojí seč v místech výskytu třtiny křovištní na některých lokalitách.

V květnu byla zakoupena další technika, a to minibalíkováč R500/Z k traktoru Volcan (částečně z ušetřených finančních prostředků ve výběrovém řízení a částečně z vlastních zdrojů organizace).

Aktivita D1

Během celého roku probíhaly akce na zvyšování povědomí veřejnosti a výukové programy pro mládež. Průběžně byly informace o těchto aktivitách vyvěšovány na webové stránky. O průběhu projektu vyšlo několik tiskových zpráv.

V rámci volného cyklu exkurzí Otevřené dny na louce se uskutečnily celkem tři exkurze:

- na Nedašovsko, v sobotu 25. 5. 2013; akce se zúčastnilo 34 účastníků.
- na louky na východním úbočí Výzkumu, v sobotu 8. 6. 2013, v rámci Hornáckého kosení v Malé Vrbce; akce se zúčastnilo 29 účastníků.
- do NPR Zahrady pod Hájem u Velké nad Veličkou, v sobotu 17. srpna 2013, v rámci folklorního festivalu Ozvěny Hornácka, spojeného s Biodožítkami; exkurze se zúčastnilo 21 lidí. Na festivalu byl projekt prezentován také v propagačním stánku, kde byla instalována informační tabule o projektu a roller-up. Na dotazy zájemců z řad veřejnosti odpovídali zaměstnanci Vzdělávacího a informačního střediska Bílé Karpaty, o.p.s.

Dne 20. listopadu se ve Vápenkách uskutečnilo „Setkání zemědělců“, určené především pro větší zemědělské organizace. Zúčastnilo se jej 37 zájemců. Kromě informací o průběhu řešení projektu se účastníci dozvěděli aktuální informace o současném stavu přípravy nového Programu rozvoje venkova přímo od zástupců z MZE, ÚZEI a MŽP.

Dne 10. prosince 2013 ve Štítné nad Vláří proběhlo „Setkání zhotovitelů“, kterého se zúčastnilo 20 zájemců. Většina z nich byli drobní zemědělci, kteří hospodaří na území Bílých Karpat.

Ve dnech 28.–29. listopadu se uskutečnilo „Setkání starostů“ na Lopeníku. Každému z 58 účastníků byly poskytnuty propagační materiály k projektu.

Od května do prosince zajišťovalo Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, o.p.s. výuku výukového programu Tajemství louky pro děti z moravských a slovenských mateřských a základních škol v Envicentru v Nové Lhotě. 862 žáků (4112 účastníkohodin) bylo odučeno ještě do konce června, v rámci pilotního testování výukového programu. Během prázdnin pak byla dotvořena metodika pro vnitřní i venkovní variantu. Od září do prosince bylo následně odučeno 313 žáků (1722 účastníkohodin) během 5 jednodenních a 6 dvoudenních výukových bloků. Celkově se v roce 2013 výukového programu zúčastnilo 1175 žáků (6463 účastníkohodin).

Aktivita D2

Za ušetřené finanční prostředky, které vznikly při výběrovém řízení, bylo vytištěno 50 ks bílých triček s modráskem černoskvřinným. Projektová trička obdrželi všichni pracovníci z české i slovenské strany, kteří měli zájem a podílejí se na realizaci projektu, včetně dodavatelů prací.

Koncem roku bylo zajištěno vytištění informační tabule pro spoluřešitele projektu ze Slovenska.

Projekt LIFE+ je financován z peněz Evropské komise a České republiky a kofinancování je zajištěno z vlastních finančních prostředků naší organizace.

Zodpovědný řešitel: Jitka Říhová, Dagmar Uhýrková

ODBORNÉ PROJEKTY

Spontánní a řízená sukcese při obnově suchých trávníků na orné půdě

(GAČR P505-11-0256)

Hlavním řešitelem projektu je Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Naše organizace je spoluřešitelem.

Ve čtvrtém roce trvání projektu jsme pokračovali v zápisech druhového složení a struktury vegetace na trvalých loukách v blízkosti luk obnovených regionální semennou směsí, které jsme studovali v minulých letech. Trvalé louky jsme zapisovali stejnou metodikou jako předtím louky obnovované, což nám následně umožní realističtější srovnání datových souborů z obou typů luk (obnovovaných a kontrolních trvalých). Kromě toho jsme v rámci projektu pokračovali také v zapisování trvalých ploch založených na pokusném poli u Malé Vrbky během projektu Salvere, jehož jsme se jako spoluřešitelé účastnili v minulých letech.

Vedle terénního výzkumu byla velká pozornost věnována také zpracování doposud získaných dat a přípravě několika odborných článků, z nichž jeden byl v loňském roce publikován a jeden přijat k tisku (vyšel na začátku letošního roku):

Prach K., Jongepierová I. & Řehouňková K. (2013). **Large-scale restoration of dry grasslands on ex-arable land using a regional seed mixture: establishment of target species.** – *Restoration Ecology* 21: 33–39.

Prach, K., Jongepierová, I., Řehouňková, K. & Fajmon, K. (2014): **Restoration of grasslands on ex-arable land using regional and commercial seed mixtures and spontaneous succession: Successional trajectories and changes in species richness.** – *Agricultural Ecosystems and Environment* 182: 131–136.

V rámci projektu byla napsána také souhrnná kapitola o obnově luk v České republice do knihy, která vyjde v 1. pol. roku 2014 v Cambridge Scholars Publishing.

Jongepierová I. & Prach K.: **Grassland restoration in the Czech Republic.** – In: Guidelines for native seed production and grassland restoration, ed. Kirmer A. et al.

Ivana Jongepierová se zúčastnila mezinárodní konference Open Landscapes, která se konala ve dnech 29. 9.–3. 10. 2013 v Hildesheimu v Německu pod názvem Ecology, Management and Nature Conservation, kde prezentovala přednášku:

Jongepierová I., Prach K., Fajmon K. & Řehouňková K. – The use of target Bromion species for restoration of grasslands in the Bílé Karpaty Mts.

I. Jongepierová a K. Fajmon se dále zúčastnili 4. konference České společnosti pro ekologii ve dnech 18.–20. října v Brně a I. Jongepierová ještě konference České botanické společnosti Historie flóry a vegetace v pozdním glaciálu a holocénu ve světle aktuálních poznatků ve dnech 23.–24. listopadu v Praze.

I. Jongepierová výsledky projektu prezentovala na několika dalších přednáškách a exkurzích zaměřených na problematiku managementu a obnovy travních společenstev:

Přednášky

- 6. 3. 2013 Katedra botaniky PřF UP Olomouc
- 19. 3. 2013 Katedra botaniky KU Praha
- 16. 4. 2013 Zahradnická fakulta Lednice
- 12. 11. 2013 Katedra environmentálních studií Brno
- 26. 11. 2013 Ústav agrosystémů a bioklimatologie

Exkurze

- 22. 5. 2013 exkurze pro pracovníky Zahradnické fakulty Lednice a anglického zahradního architekta Jamese Hitchmougha
- 30. 6. 2013 exkurze pro ředitele Wiltshire Wildlife Trust Garyho Mantla
- 16. 9. 2013 exkurze pro studenty Zahradnické fakulty Lednice

Finanční zdroj: GAČR

Zodpovědný řešitel: Ivana Jongepierová, Karel Fajmon

Monitoring fytofágního hmyzu na plochách zalučňěných regionální směsí semen v CHKO Bílé Karpaty

Na projektu zahájeném v roce 2012 a jeho pokračování v roce 2013 se podíleli entomologové Igor Malenovský, Eliška Malaníková a Lukáš Spitzer, doplňkové botanické údaje zaznamenali I. Jongepierová, K. Fajmon a D. Uhýrková. Cílem je zhodnocení úspěšnosti obnovy luk z hlediska hmyzu na základě inventarizace denních motýlů a křísů na vybraných lokalitách v jihozápadní části Bílých Karpat zatravněných v posledních 3–14 letech výsevem druhově bohaté regionální semenné směsí a na referenčních plochách starých luk.

V roce 2013 bylo studováno 12 lokalit, na kterých bylo zaznamenáno celkem 56 druhů denních motýlů a 61 druhů křísů. Potvrdily se závěry z roku 2012, že zatravněné plochy jsou pro křísy vhodným biotopem, hostí totiž srovnatelný počet druhů jako louky zachovalé. Zároveň byla prokázána důležitost krajinného kontextu pro úspěšnou kolonizaci nově zatravněných ploch hmyzem. V intenzivně zemědělsky obdělávané krajině, ve které se studované lokality nacházely, byla společenstva zalučňěných i referenčních ploch druhově chudší než lokality, které byly sledovány vloni, umístěné uprostřed bohaté krajinné mozaiky.

Finanční zdroj: ÚVR ČSOP

Zodpovědný řešitel: Ivana Jongepierová

Monitoring populací prstnatců (*Dactylorhiza*, čeleď *Orchidaceae*) v PP Kalábová u obce Březová v CHKO Bílé Karpaty

Projekt byl zaměřen na studium pozoruhodných populací vybraných zástupců rodu prstnatec (*Dactylorhiza*) v přírodní památce Kalábová u obce Březová v Bílých Karpatech. Konkrétně se jednalo o populaci prstnatce karpatského (*D. carpatica*) a populaci předběžně přiřazovanou k p. laponskému (*D. lapponica*), která se na lokalitě vyskytuje společně s morfologicky blízkým p. májovým (*D. majalis*). Terénní sledování zde prováděli Veronika Nývltová a Petr Batoušek 29. 5. 2013, v době květu taxonu *Dactylorhiza* cf. *lapponica*, a 12. 6. 2013, v době květu taxonu *D. carpatica*. Byl zjišťován aktuální stav populace a počet jedinců jednotlivých taxonů a byla rovněž orientačně studována fenologie uvedených taxonů. Dále byla prováděna měření morfologických znaků a také odebírání vzorků (listů) pro následné molekulární analýzy.

Finanční zdroj: ÚVR ČSOP

Zodpovědný řešitel: Ivana Jongepierová

EKOLOGICKÁ VÝCHOVA A OSVĚTA

Časopis Bílé-Biele Karpaty

V roce 2013 jsme vydali již 18. ročník časopisu Bílé-Biele Karpaty, na kterém s námi spolupracovaly VIS Bílé Karpaty, o.p.s., Správa CHKO Bílé Karpaty a Správa CHKO Biele Karpaty. Obě čísla vyšla v nákladu 2300 ks na papíře s certifikátem FSC.

První číslo mělo rozsah 32 stran. K hlavním tématům patřily bělokarpatské louky a jejich druhová rozmanitost, rozhledny, historický projekt „Ekostatek“, Muzeum lidových pálenic, krajinářství, Mikroregion Bošácka, obec Návojná, portrét Jožky Kubíka, srpice karbincolistá a mnoho jiného. Druhé číslo vyšlo v rozsahu 28 stran a obsahovalo články o hodových tradicích, energetice, obci Skalka nad Váhom, životě v rumunských Karpatech, obnově hradu Lednica, záchranné stanici Buchlovce, zmijích, rorýsech, bělokarpatských tradicích aj.

Časopis se dostal především k pracovníkům obecních a městských úřadů v moravské i slovenské CHKO a přilehlých oblastech, zastupitelům těchto obcí a měst, pracovníkům krajských a městských odborů životního prostředí, učitelům vybraných základních a středních škol, do center ekologické výchovy, místních a okresních knihoven i na další instituce. Obě čísla časopisu obdrželo také 300 předplatitelů a díky prodeji v novinových stáncích i další stovky čtenářů po celé České republice.

První číslo bylo podpořeno z prostředků Státního fondu životního prostředí ČR, druhé číslo bylo financováno z příspěvků předplatitelů a obcí.

Zodpovědný řešitel: Jan W. Jongepier, Jitka Říhová

Infocentrum ČSOP

V rámci projektu Infocentrum ČSOP byly poskytovány návštěvníkům materiály informující o spolupráci mezi ČSOP a Lesy ČR. Zasláné materiály jsou volně přístupné ve stojanu na chodbě budovy. Informace o pořádaných akcích a provozní době jsou uvedeny na nově instalované osvětlené venkovní nástěnce. Návštěvníci uvítali rozšířenou nabídku materiálů. K dispozici jsou nejen doposud poskytované materiály z Bílých Karpat a okolí Veselí nad Moravou, ale i informace z řady jiných regionů. Nabízené materiály tak přispěly ke zkvalitňování poskytovaných služeb. Koncem roku byla vytištěna trička s vyobrazením vybraných motýlů a orchidejí Bílých Karpat, která je možno zakoupit v našem Infocentru.

Zodpovědný řešitel: Jitka Říhová, Dagmar Uhýrková

Aktivity, které probíhaly prostřednictvím Vzdělávacího a informačního střediska

Bílé Karpaty, o.p.s.

Během celého roku bylo odučeno 259 výukových programů pro 5946 dětí. Navíc pokračovala výuka vícedenních programů (viz projekt LIFE+ „Motýli ČR – SR“). Dále proběhlo 14 terénních exkurzí pro základní či střední školy a veřejnost, jichž se účastnilo celkem 369 zájemců.

První čtvrtky v měsíci byly tradičně věnovány setkáním s cestovateli (nejen) po cizích zemích. Celkem se uskutečnilo sedm večerů pro milovníky přírody a příznivce cestování.

Dne 20. dubna proběhl 15. ročník Ekojarmarku, tematicky zaměřený na půdu, na jehož organizačním zajištění se podíleli členové VISu i ZO ČSOP.

FINANČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2013

ROZVAHA (balance) nevýdělečných organizací v plném rozsahu sestavená k 31. 12. 2013 (v tisících Kč)

AKTIVA	k 1. 1.	k 31. 12.	PASIVA	k 1. 1.	k 31. 12.
A. DLOUHODOBÝ MAJETEK	6769	5600	A. VLASTNÍ ZDROJE	4901	8133
I. Dlouhodobý nehmotný majetek	87	87	I. Jmění	4662	8133
Software	87	87	Vlastní jmění	4662	8133
II. Dlouhodobý hmotný majetek	9194	9194	II. Výsledek hospodaření	240	232
Pozemky	140	140	Účet výsledku hospodaření	x	232
Budovy, haly a stavby	3843	3843	Výsledek hospodaření		
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	5211	5446	ve schvalovacím řízení	240	x
III. Dlouhodobý finanční majetek	30	30	Nerozdělený zisk, ztráta minulých let	0	0
Finanční majetek	30	30			
IV. Oprávky	-2542	-4148	B. CIZÍ ZDROJE	6368	4402
Oprávky k softwaru	-87	-87	I. Rezervy	0	0
Oprávky ke stavbám	-1688	-1818	II. Dlouhodobé závazky	0	0
Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí	-767	-2243			
B. KRÁTKODOBÝ MAJETEK	2689	4500	III. Krátkodobé závazky	3397	3666
I. Zásoby	592	747	Dodavatelé	4	469
Zboží na skladě a v prodejnách	592	747	Zaměstnanci	34	34
II. Pohledávky	809	4815	Závazky k institucím sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění	20	19
Odběratelé	108	148	Ostatní přímé daně	5	5
Poskytnuté provozní zálohy	11	12	Daň z přidané hodnoty	0	0
Daň z přidané hodnoty	101	125	Jiné závazky	1	38
Nároky na dotace a ost. zúčt. s SR	553	4471	Dohadné účty pasivní	40	28
Dohadné účty aktivní	47	59	Krátkodobé bankovní úvěry	3293	3061
Opravná položka k pohledávkám	-11	0	Přijaté zálohy	0	12
III. Krátkodobý finanční majetek	3100	1605	IV. Jiná pasiva	2971	736
Pokladna	38	69	Výdaje příštích období	2	0
Ceniny	2	21	Výnosy příštích období	2969	736
Bankovní účty	3060	1515			
Aktiva celkem	11270	12767	Pasiva celkem	11270	12767

VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT
nevýdělečných organizací sestavený k 31. 12. 2013
(v tisících Kč)

VÝNOSY		NÁKLADY	
I. Tržby za vlastní výkony a zboží	398	I. Spotřebované nákupy	642
Tržby za vlastní výroby	74	Spotřeba materiálu	453
Tržby z prodeje služeb	268	Spotřeba energie	162
Tržby za prodané zboží	56	Prodané zboží	27
II. Změny stavu vnitroorg. zásob	0	II. Služby celkem	3304
III. Aktivace	0	Opravy a udržování	169
IV. Ostatní výnosy	1516	Cestovné	136
Úroky	9	Náklady na reprezentaci	4
Jiné ostatní výnosy	1507	Ostatní služby	2995
V. Tržby z prodeje majetku	60	III. Osobní náklady	859
Tržby z prodeje DNáHM	60	Mzdové náklady	641
VI. Přijaté příspěvky	23	Zákonné sociální pojištění	195
Přijaté příspěvky (dary)	19	Zákonné sociální náklady	23
Členské příspěvky	4	IV. Daně a poplatky	3
VII. Provozní dotace	4857	Ostatní daně a poplatky	3
Provozní dotace	4857	V. Ostatní náklady	213
Výnosy celkem	6854	Úrok	127
		Jiné ostatní náklady	75
		Odpis nedobytné pohledávky	11
		VI. Odpisy, prodaný majetek	1596
Výsledek hospodaření před zdaněním	232	Odpis DM	1607
Daň z příjmu	0	Tvorba opravných položek	-11
Výsledek hospodaření po zdanění	232	VII. Poskytnuté příspěvky	5
		Poskytnuté členské příspěvky	5
		VIII. Daň z příjmu	0
		Náklady celkem	6622
Z toho hospodářská činnost:			
VÝNOSY hospodářské činnosti		NÁKLADY hospodářské činnosti	
I. Tržby za vlastní výkony a zboží	134	I. Spotřebované nákupy	38
Tržby z prodeje služeb	134	Spotřeba materiálu	0
Výnosy celkem	134	Spotřeba energie	38
Výsledek hospodaření před zdaněním	11	II. Služby celkem	62
Daň z příjmu	0	Opravy a udržování	13
Výsledek hospodaření po zdanění	11	Ostatní služby	49
		VI. Odpisy, prodaný majetek	23
		Odpis DM	23
		Náklady celkem	123

Sestavila: Jitka Říhová

Komentář k hospodaření

Rozvaha

Aktiva tvoří stavby - budova sídla organizace Bartolomějské nám. 47 a domek v ul. Kůžešnická 57 ve Veselí nad Moravou, dále pak pozemky pod budovami, zahrádka a pozemky v NPR Čertoryje a na Vlčím hrdle. Software ARC Wiew Analist a ostatní finanční majetek - podíl v o.s. Tradice Bílých Karpat. Dále pak samostatné movité věci a to především technika zakoupená z projektu LIFE+ na údržbu travních porostů. K tomuto majetku jsou pak vytvořeny oprávký.

Krátkodobý majetek tvoří zásoby zboží a finanční majetek, který je veden na bankovním účtu u České spořitelny, v pokladně a v ceninách. Velkou část pohledávek tvoří odběratelé za prodané zboží a nárok na dotaci ze SZIF a LIFE aj. a nárok na vrácení DPH.

Pasiva jsou tvořena z vlastních zdrojů – jmění, kde je účtován podíl odpisů z majetku vztahujících se k dotaci. Vlastní jmění bylo navýšeno o přijaté finanční prostředky na nákup pozemků na Vlčím hrdle.

Krátkodobé závazky - zaměstnanci, závazky k institucím sociální a zdravotní pojištění, ostatní přímé daně, které byly v době tisku výroční zprávy uhrazeny.

Dohadné účty pasivní se týkají nákladů na elektřinu, vodu a plyn vztahující se k roku 2013. Dále pak položka krátkodobé bankovní úvěry, které souvisí se sjednaným úvěrem k nákupu zemědělské techniky. Nevyčerpané finanční prostředky z projektu LIFE+ jsou vedeny ve výnosech příštích období.

Výkazy zisků a ztrát

V roce 2013 jsme vytvořili zisk ve výši 232.333 Kč, který tvoří zisk z hlavní činnosti ve výši 221.331 Kč a z hospodářské činnosti tj. reklama a nájem nemovitosti ve výši 11.002 Kč.

Výnosy v roce 2013 tvořily finanční prostředky získané z hlavní činnosti na realizaci projektů a akcí. Nejvýznamnější položkou je poskytnutá dotace na projekt LIFE+ „Motýli ČR – SR“, kde byly finanční prostředky poskytnuty z Evropské unie a Ministerstva životního prostředí ČR. Koordinujícím příjemcem je Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Správa CHKO Bílé Karpaty a KS Zlín, která zajišťuje koordinaci projektu a finance pro ostatní přidružené příjemce, včetně naší organizace. Další významnou částkou tvoří finanční prostředky získané od SZIF za platby na zemědělství.

Na vydávání časopisu Bílé-Biele Karpaty byla získána dotace ze SFŽP a také dotace od měst a obcí v regionu a dárců.

Významným projektem je i realizace projektu „Spontánní a řízená sukcese při obnově suchých trávníků na orné půdě“, kde byla získána dotace od Grantové agentury ČR prostřednictvím Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Další výnosy související s ochranou přírody, prodejem travních směsí, vydaných publikací, triček a nájemným aj.

Významnou položkou nákladů jsou osobní náklady ve výši 858.771 Kč. V roce 2013 byl průměrný evidenční přepočtený počet zaměstnanců v HPP – 2,57 a s 23 pracovníky byly uzavřeny dohody o provedení práce.

Další položky nákladů tvoří služby, spotřeba materiálu a energie, které byly použity k realizaci činností organizace.

**Zpráva nezávislého auditora
ověření roční účetní závěrky k 31. 12. 2013 občanského sdružení**

**Český svaz ochránců přírody
základní organizace 58/06 Bílé Karpaty
698 01 Veselí nad Moravou, Bartolomějské nám. 47
IČO 47895497**

Zpráva je určena výboru základní organizace 58/06 ČSOP Bílé Karpaty.

Provedl jsem audit přiložené účetní závěrky občanského sdružení Český svaz ochránců přírody k 31. 12. 2013 za období od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013.

Za sestavení účetní závěrky, vedení účetnictví, za jeho úplnost, průkaznost a správnost je odpovědný statutární orgán ZO 58/06 ČSOP Bílé Karpaty.

Mojí úlohou je vyjádřit na základě auditu výrok o této účetní závěrce.

Audit jsem provedl v souladu se zákonem č. 93/2009 Sb., o auditorech a Mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů ČR. V souladu s těmito předpisy jsem povinen dodržovat etické normy a naplánovat a provést audit tak, abych získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti.

Audit zahrnuje výběrovým způsobem provedené ověření úplnosti a průkaznosti částek a informací uvedených v účetní závěrce. Audit rovněž zahrnuje posouzení správnosti a vhodnosti použitých účetních zásad a zhodnocení celkové prezentace účetní závěrky. Jsem přesvědčen, že podle mého názoru účetní závěrka

**podává ve všech významných ohledech věrný a poctivý
obraz aktiv, závazků, vlastního jmění, finanční situace
a zdroje krytí stálých a oběžných aktiv**

občanského sdružení Český svaz ochránců přírody k 31. 12. 2013 a výsledek hospodaření za období od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 v souladu se zákonem o účetnictví a příslušnými předpisy České republiky.

Veselí nad Moravou 27. 3. 2014

Ing. Josef Buček
číslo osvědčení KAČR 1378
602 00 Brno, Nerudova 14

